

GRYNINGSRÄD!

Är Ditt företag förberett?

HELLSTRÖM & PARTNERS ADVOKATBYRÅ KB
SÖDRA KUNGSTORNET • BOX 7305 • 103 90 STOCKHOLM
TELEFON 08-22 09 00 • TELEFAX 08-20 40 90 • E-POST info@hellstrom-partners.se
www.hellstrom-partners.se

Klockan är 08.33. Det är bara receptionisten och några få andra medarbetare som har kommit till kontoret. I receptionen står det sex kostymklädda personer flankerade av två personer från kronofogdemyndigheten och de ber att få tala med vd:n. De kommer från Konkurrensverket och kräver tillgång till företaget och alla affärshandlingar. Är företaget förberett på det här?

EN GRYNINGSRÅD är ett oanmält besök av konkurrensmyndigheten. Sådana besök genomförs av EU-kommissionen eller Konkurrensverket för att få fram bevismaterial om företaget är misstänkt för att inte följa konkurrensreglerna.

De oanmälda gästerna har rätt att omedelbart se, läsa och kopiera varje typ av bokföringsmaterial och affärsdokument. Företaget skall dessutom lämna ut lösenord så att myndigheten själv kan få tillgång till företagets data. De kan även hämta in information från de anställda under själva undersökningstillfället.

Företaget kan straffas med höga avgifter om företaget inte har följt konkurrensreglerna. Samtidigt kan företagets viktiga strategiska avtal visa sig vara ogiltiga, vilket naturligtvis kan få konsekvenser. Även om företaget skulle vinna en eventuell process så kan kostnaderna under tiden vara betydande i form av negativa reaktioner i tidningarna, förlorad goodwill och kanske även fallande aktiekurser.

De flesta stora internationella koncerner har idag en beredskapsplan för sådana risker. De har bl.a. en s.k. undersökningsmanual som talar om vem som skall göra vad under myndighetens kontrollbesök. Många stora och medelstora företag är inte alls lika väl förberedda.

Receptionisten skall t.ex. veta vem som skall kontaktas när konkurrensmyndigheten kommer. Företrädare för företaget och företagets advokat skall kontaktas. Även övriga medarbetare skall informeras och alla bör i förväg veta hur de skall agera så att minsta möjliga intrång sker i det löpande arbetet.

Det är självklart viktigt att företaget har en god relation med konkurrensmyndigheten. Företaget måste dock tänka på att tillvarata sina rättigheter i förhållande till konkurrensmyndigheten. Offentliga myter skall om möjligt motverkas. Företaget skall även försäkra sig om en lista över kopior på de dokument som lämnats ut så att de själva kan analysera saken "utifrån sett" och kanske lämna in fler handlingar för att ge en heltäckande bild av konkurrensförhållandena på företaget.

FÖRETAG KAN FÖREBYGGA obehagliga överraskningar genom att undervisa medarbetarna i konkurrensregler. De anställda skall kunna se när det finns ett möjligt konkurrensrättsligt problem som bör diskuteras med företagets advokat. Företagets viktigaste avtal bör också alltid granskas av en advokat som är expert på konkurrensrätt innan avtalen undertecknas. Företaget kommer att stå som ansvarigt antingen om vd:n är informerad om det olagliga förhållandet eller ej.

Ofta inser företagen inte varför det är nödvändigt med en beredskap, eftersom de inte tycker att de ingår olagliga avtal. De gör bara som de alltid har gjort och känner kanske inte till gällande regler. Det behöver inte finnas ett skriftligt avtal för att ett agerande skall strida mot konkurrenslagstiftningen. Muntliga koordinerade handlingssätt kan också utgöra en överträdelse, och om det förekommer kontakter med konkurrenter, t.ex. i en branschorganisation eller privat, kan ett olagligt utbyte av upplysningar ha skett.

De skandinaviska ländernas konkurrensmyndigheter har vid ett ökat antal tillfällen genomfört undersökningar och de norska, danska och isländska myndigheterna har nyligen ingått ett avtal som gäller utlämnande av förtroliga upplysningar i de fall som kan vara av gemensamt intresse. Sverige kommer antagligen också snart att underteckna avtalet. Om ditt företag är aktivt i flera länder bör det finnas en gemensam beredskap för sådana här tillfällen.

Det finns ingen anledning att tro att antalet undersökningar kommer att minska. Om företaget är oförberett kan konsekvenserna bli mycket stora, framförallt om företaget inte känner till de konkurrensregler som gäller.

Annemette Thorgaard och Henriette Bjerg, Landwell Advokataktieselskab i Danmark, bakre raden. Frode A. Berntsen, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers i Norge och Anna Fernqvist, Hellström & Partners Advokatbyrå i Sverige, främre raden.